

Ilorca (ja en el Cerimoniós), i: «Lo confessor, si ha-
 veu trenquat la quaresma, vos deu dir: "En penitèn-
 cia dejunau-ne altres tant en carn!"» (St. Vicent F.,
Quar., 149.82); en un doc. de 1069 de Pallars *carnale*
 significa 'conjunt de bestiaris sacrificats per a carn'⁵
 (Bast.-Bass., p. 409);¹ *carnals* com una classe de tela
 de cotó gruixut s'usa a Tortosa (BDC III, 91) i ja
 és en Belv.

Carnalatge 'nom general donat als animals que pro-
 veeixen carn', 'carn en el sentit collectiu': «són ex-
 ceptats forment, ordi..., legums, *carnalatge*, vi e pi-
 nyons» (*Consolat*, p. 227); «També se cobra promeya
 de tot *carnalatge* axí com de cabrits, de porcells, ve-
 dells e de lana e de formatges» (S. xv, *DAG.*); un
 altre ex. de 1422 (*AlcM*); també fou un tribut, de
 delme o de primícies, que es donava al senyor o a
 l'autoritat eclesiàstica;² un ex. de 1304 (*AlcM*); «per
 estar franchs los de Prats de pagar primisia de *carna-*
latges», doc. de 1364 (*LIRoig de Prats de Molló*, de
 1643, f° 9v); «... y decima de tots *carnalatges*» (a
 Seurí, *Cb. de Rialb*, 1605, 74r), i «lo delme del *carna-*
latge és privatiu del Rector» (vist en el Capbreu de
 St. Iscle d'Empordà, 1958); a la muralla de la Barcelo-
 na assetjada el 1714 hi havia la Porta o Portal del
Carnalatge; més exs. en *DAG. Carnalitat* (ACanals);
Carnalment (Muntaner). *Carnassa* 'excés de carn' o
 'carn (pejor.)' [ex. en Eiximenis, *Angels*, citat per
DAG.], 'carn dolenta' (usual a Tarr., Bal., *AlcM*, amb
 ex. del S. xv), i 'carn com a font de temptació' (ex.
 de *Curial*, en *AlcM*). *Carnatge*: antigament tenia els
 sentits de *carnalatge* com a 'carn (en sentit collectiu)'
 i com a un dret: «son francs e quitis e deliures d'ost
 e de cavalcades..., de captes, de pes, de mesuratge, de
carnatge, d'erbatge» (citat per *DAG.* de *CostTortosa*);
 'destrossa, matança' (Cerimoniós); a les Balears signifi-
 cava evidentment 'fossar, carner': *Es Carnatge* és un
 llogaret de Formentera, i a Migjorn Gran (Men.) és
 nom de dues estàncies: *Es Carnatge de Dalt* i *Es C.*
de Baix, i hi havia caps de morts desenterrats; 'lloc
 on es tiren els animals morts' (usual a Mallorca, se-
 gons el *DTarongí* i *AlcM*).

Carner (del llatí *carnariu*)³ (Ss. xiv-xv), 'bossa de
 sarró' [Ss. xiv-xv, *DAG.*, *AlcM*, i: «ligat ab la dita
 correge j. *carner* de cuyro, en lo qual havia una cap-
 seta d'argent ab .vj. capses aptes a tenir enguents» en
 docs. 1437 (*BABL* xi, 152-3)]; 'vas de mort, tomba'
 [*SGraal*, i doc. 1380, *AlcM*], 1430, *MiscHiCat.* II,
 211; 1575, OPou, *TbPu.*, 243; més exs. en *DAG.*;
 Lab. ja el considera antiquat; es repeteix molt a la
 toponímia sobretot en les muntanyes entre Manresa
 i Vic; 'cementiri', recollit per *DAG.* a Girona; pot-
 ser tingui aquest sentit en JRoig (*Spill*, 779); 'es-
 pècie de bolet', documentat per *DAG.* a la Plana de
 Vic i a Palamós per *AlcM*; com a adj. en el sentit de
 'rossenc' apareix en un escrit de 1817 on es parla de
fesols carners (*MemAgr*)*Comerc*, v, 1817, p. 121);
carnera, planta *Acanthus mollis* [1523, Dieç, *Me-*
nesc., *AlcM*; 1575, OPou, *TbPu.*, 48a; Cavanilles II,
 333]. *Carneral* 'sarronet del caçador' (Dfa.). *Carnerol*,
 una classe de cosconilles a Cercuran (Ribagorça).⁴

Carnissada 'menjada de carn', segons *DAG.* fou usual
 a Ribes i Puigcerdà en la fr. *fer una carnissada*.⁵

Carnisser, -ra 'home o dona que té aquest ofici'
 [*carnicer* en Llull, *Blanquerna*; «*carnicers*, pesca-
 dors, --- çabaters ni altres menestrals», *CostTortosa*,
 67; a Sta. Eulàlia del Riu ho diuen d'un individu
 amb ofici mixt de pastor i pagès]; 'botxi' [text del
 S. xv citat per *DAG.*; «anaren per escapçar-lo, e, quan
 foren lla on devia morir, e lo *carnicer* ja tenia la mitat
 de la spasa treyta» (St. Vicent Ferrer II, 62.13), i
 en sentit figurat en J. Roig, *Spill*, 3483: «e tret del
 corro / hon m'escorchat / --- / la *carnicera*]; adj.
 'sanguinari, agressiu' [*Tirant*, c. 344; «los sayons
carnicers» (S. xv, *DAG.*); allunada és un peix *carnis-*
ser (Felanitx, 1964); notem *camí carnisser* 'assaga-
 dor' (CastellóPna., 1961)]; 'el qui menja molta carn'
 (Belv.). *Carnissera* o *lliura carnissera* 'lliura de trenta-
 sis unces per a pesar carn o peix' (Dfa.) [«Item que
 la libra *carnicera* de les bogues, de sorels, --- e de tot
 altre peix semblant sia venuda VII diners», doc. de
 1349-56 (Bal., sota *boga*); docs. 1361, 1396 (*AlcM*);
 1370 (*BABL* XII, 147); 1575, OPou, *TbPu.*, 208].
Carnisseria (fet damunt *carnisser*) 'ofici de carnissers'
 (doc. ant. citat per *DAG.*); 'lloc on venen carn' [*Cost-*
umsTort., Cròn. de Jaume I; doc. 1313 (*BABL* XII,
 377), i en Milà, *Romillo*. (1882), 372.24]; segons
AlcM aquest mot es pronuncia al dialecte balear amb
 ə en lloc de i *karnsəria*,⁶ i això pot explicar la e
 d'algunes formes que apareixen en els mss. lullians
 [*carneçeria* en *Blanquerna*, *NCl.* II, p. 89, dos exs.;
carnessaria, en *Meravelles* IV, 236, etc.]; es tracta
 d'una assimilació de la i àtona a ə;⁷ formes amb e
 també apareixen en alguns texts catalans i en d'altres
 de València,⁸ i deuen explicar-se pel mateix fenomen
 d'assimilació, encara que a València s'hauria degut a
 la influència castellana, idioma en què la forma *car-*
neceria va ser freqüent i ho és avui en el parlar de
 molts llocs com Madrid, Aragó, etc. (veg. *DCEC* I,
 693). *Acarnissar-se* 'aferrissar-se' (Lacav.); 'donar-se a
 consupiscència' (en text citat per *DAG.*, de J. B.
 Masdovelles, S. xv). *Acarnissat* 'aferrissat' (Lacav.):
 «llops *acarnissats* estan sempre...», en una lloa rossell.
 de St. Vicenç, ms. de 1799 (RLR xxxiii, 95); una
 var. *escarnissat* (Formentera, 1963: «els taurons aci
 no estan *escarnissats*). *Acarnissament* (Dfa.). *Des-*
carnar 'treure la carn' [JRoig, *Spill*, 1712; text de ci-
 rurgia de 1492 (*AlcM*)]; 'llevar la terra als bancals, als
 arbres, etc.' (Tort., Maest.);⁹ *descarnadament*. *Des-*
carnament (Dfa.). *Descarnador*, 'instrument de den-
 tista' (text de 1780 en *AlcM* i en Lab.). *Descarnissat*,
 usat pel mall. Toni Garau (S. xvii) en el sentit de
 'aflluït' (*DAG.*).

Carnós (S. xv); -osa 'évol's, *sambucus ebulus* (BDC
 xvii, 11). *Carnositat* (S. xv, *AlcM*). *Carnot* 'carnosi-
 tat' (Belv.), 'trosset de carn sobrerera que ha quedat en
 el couro en pèl' (BDC xix, 47); var. *carnyot*¹⁰ 'tros
 de carn malmesa' (Cayrol, J. B. Cerdà, *Cont.*, 76), *es-*
carnyotat (id., 41).¹¹ *Carnum* 'carn passada' (Lab.
 1839).

Carnús 'carn mig corrompuda' (S. xv, *AlcM*); 'cos